

Na Kerekere'a Sa Paul Fuana Sa Titus

Sa Titus ta'i ngwae 'i Grik ne'e nia ta'e ma'i ka sai logo ana sa Jesus Christ. Etaeta nia leleka fa'inia sa Paul ana ti kula fuana fa'arongo'a 'ania na Fa'arongo'a Le'a. Ma 'i buri 'ana, sa Paul kwatea nia ka leka talana di'ia ta fa'ina'ona'o le'a ana siosi. Kaida'i sa Paul nia keresia buka ne'e, sa Titus nia tua ana bubunga 'i Krit, di'ia ta fa'ina'ona'o ana siosi ne'eri ki.

Sa Paul saea fuana sa Titus ke sai le'a basi ana na falafala ana ngwa'i to'a ne'e kira oga fa'ina'ona'o 'anga ana siosi. Nia fata logo sulia falafala le'a fuana fa'amanatalana ti fikuta'i ngwae to'oto'o saena siosi. Sa Paul oga sa Titus ke filo le'a ana ngwa'i to'a ana siosi noa'a kira kasi kwaifatai, ma kira ka fu'a 'ania fata'a ki. Bore ma kika tua nama 'ania dongalana kwaima'anga.

Na ru talinga'i ki saena buka ne'e:

Fata le'ale'anga fa'inia fo'onga'a fuana sa
Titus & 1:1-4

Fa'amanata'anga fuana fa'ina'ona'o ana siosi
ki & 1:5-16

Fa'amanata'anga fuana ngwae saena siosi ki
& 2:1—3:11

Fata'a totonga'i ki ma na fata le'ale'anga 'isi
sa Paul ki & 3:12-15

¹ Titus 'ae, nau'a sa Paul na ngwae ni rao God ma na ngwae ni lifurongo sa Jesus Christ. God nia ba'e nau ma'i fasi 'iri nau ku fa'angasingasia

na fa'amamana'anga na ngwae ne'e God nia filida na'a ki, ma fasi 'iri nau ku fa'amanata kira 'ani na ru mamana ne'e ke 'afia ngwae ki 'iri kike tua sulia mauri'a ne'e God nia oga.

² Ma na fa'amanata'anga mamana ne'eri, nia sulia na fito'onga kia ne'e kia'a ke ba'a to'o ana mauri'a firi, ne'e God eta fata 'ani 'ua na'a ma'i na'o na kaida'i noa'a nia kasi saunga'inia 'ua na magalia. Ma God noa'a kasi soke. ³ Ma ana kaida'i ne'e nia naia na'a fuana, God ka fa'ata'i abitako na'a ana fa'arongo'a le'a ne'e 'ani na rao'a ne'e nau ku liu na'a 'ania fuana fa'atalonga'ilana. Ma God, ne'e ka fa'amauri kia, nia iribobo aku fuana sasilana na rao'a ne'e.

⁴ Nau ku kerekere kwau fuamu kwala Titus, ne'e 'oko di'ia na'a na ngela nau, osi'ana ne'e nau ku fa'amanata'o 'ania na fa'amamana'anga ne'e koro 'ado na'a 'ani.

Nau ku fo'o 'iri God na Ma'a ma sa Christ Jesus ne'e fa'amauri kia Christ ke kwai'ofe amu ma ke kwatea na aroaro'anga fuamu.

Na fa'ina'ona'o fuana na ngwae fa'amamana ki

⁵ Nau ku fa'asi'o ma'i 'i saena na bubunga 'i Krit, fasi 'oko filia ngwae kwaitala'i ki fuana tala'ilana na ngwae fa'amamana ki saena na fanoa ki ta'ifau. Na rao'a ne'eri koro 'iri fa'asua 'ua. Ma 'oko manata to'ona na ru ba nau ku saea fuamu ba 'uri: ⁶ Na ngwae kwaitala'i ki ka tua 'olo'olo ta'ifau, ma ka to'o go'o ana ta'i 'afe, ma ka tua mamana fa'inia. Ma na ngela kira ki kike fa'amamana ana sa Jesus Christ, ma noa'a kira kasi 'ifingia maurilada

fuana ta'anga'a, kira kasi su'ungengea la'u fatalana na ma'a kira ki ma na te'a kira ki. ⁷ Na ngwae kwaitala'i ki ka tua 'olo'olo ta'ifau nama, osi'ana ne'e kira lia sulia na fiku ta'i ngwae God. Noa'a kira kasi lafe, ma noa'a kira kasi saeta'a 'ali'ali, ma noa'a kira kasi 'idufa'i kwa'ufia na kwa'unga ngasingasi'a ne'e ke burasida, ma noa'a kira kasi balubalu'a, ma noa'a kira kasi guguta mani. ⁸ Bore ma na ngwae kwaitala'i ki ka kwaloa lala na ngwae ki 'i saena luma kira ki, ma kika oga liua sasilana ru le'a ki, ma na abulalada ka abitako. Ma kira ka sasia na ru ne'e saga ki, ma kika tua sulia falafala ne'e God nia oga, ma kika totolia ne'e kike tala dau sulia malitana mauri'a kira talada. ⁹ Kira ka fa'amamana ngasingasi'a ana na Fa'arongo'a Le'a sulia sa Jesus ne'e kami fa'amanata kira 'ani. Na Fa'arongo'a Le'a ne'e nia mamana ma noa'a kasi rokisi. Na ngwae 'una'eri ki ne'e bolo fa'inia radulana na ngwae ki 'ani na fa'amanata'anga mamana, ma ka bolo logo fa'inia na fa'ata'ilana rora'a na ngwae ne'e kira uu saulia na fa'amanata'anga mamana.

Na ngwae fa'amanata 'oso'oso 'i Krit ki

¹⁰ Nau ku fata 'uri osi'ana na ngwae 'oro ki ne'e noa'a kasi ro'osulia na fa'amanata'anga mamana. Kira fata sulia na ru 'o'o ki, ma kira ka sokea na ngwae ki. Ma nia mamana ka tasa na'a sulia ngwae mamana Jiu ki ne'e kira fa'amamana na'a, ma kira ka dau ngasi ana ti taki ana Jiu ki. ¹¹ 'Oke fa'anotoa na ngwae 'una'eri ki. Kaida'i kira fa'amanata 'ani fa'amanata'anga rora kira ki,

kira fa'ita'inia na tua'a ki, ma kwate kira ka abula fa'asia fa'amanata'anga sulia sa Jesus. Kira sasi 'una'eri fuana na ngalilana go'lo na mani fa'asida. ¹² Ma ta'i ngwae ada 'i Krit ne'e kira saea 'ani na profet kira, ka fata 'uri, “Kia'a ngwae ana 'i Krit, kulu soke liu ana kaida'i ki ta'ifau, ma kulu ka ta'a liu di'ia na ru kwasi ki, ma kulu ka 'aila busu, ma kulu ka guguta liu ana fanga.” ¹³ Aia, na ala'anga ne'eri ki ka mamana liu. Nia ne'e, 'oke balufida nama, fasi 'iri ne'e fa'amamana'anga kira ka ngasingasi'a ma ka saga, ¹⁴ ma fasi 'iri noa'a kira kasi fa'amamana ana 'a'ema'e 'oso'oso Jiu ki, ma na ala'a totonga'i ana ngwae ki ne'e kira 'aila 'ani na fa'amanata'anga mamana. ¹⁵ Kulu'a na ngwae ne'e liakulu sikasika, kulu sai na'a ana na ru ki ta'ifau nia sikasika. Aia, ma na ngwae ne'e liada ka bulibuli 'ua, osi'ana noa'a kira kasi fa'amamana ana sa Jesus Christ, ru ki ta'ifau ne'e kira manata sulia nia bulibuli, sulia na manatada noa'a kasi sikasika ma noa'a kasi saga. ¹⁶ Kira saea fasi kira saiana God, bore ma kira sasia go'lo 'ada na ru ta'a ki nia fa'ata'inia ne'e noa'a kira kasi saiana God. Ma na manata'anga kira ki ka ta'a liu, ma noa'a kira kasi ro'osulia fatalana God, ma noa'a kira kasi bolo go'lo fuana sasilana ta ru ne'e ka le'a.

2

Na fa'amanata'anga mamana ki

¹ Ma 'ae'lo nini'a, 'oke fa'amanata 'ania na ru ne'e leka sulia na fa'amanata'anga mana. ² Ma 'oke fata totonga'i fuana ngwae

ngwaro ki fasi 'iri noa'a kira kasi leka sulia na kwaiogai'anga ta'a kira ki, 'iri na manatada ke sikasika, ma ke daufafia mauri'a kira ki, ma na fa'amamana'anga kira ke saga, ma na alafe'anga kira ke ngasingasi'a, ma kira ke ngasingasi'a ana kaida'i kira dao to'ona na 'afita'i'anga ki.

³ Ma 'oke fata ngasingasi'a logo 'una'eri fuana kini kwasito'ola ngwaro ki 'iri ne'e abulalada ka saga ma ka fa'ata'inia ne'e kira fa'adufa God, ma noa'a kira kasi fata fa'alia ngwae ki, ma noa'a kira kasi kwatea maurilada fuana kwa'u gwau lilinga 'anga 'ania na waen. Ma kira ka fa'amanata nama 'ani na tae ne'e nia le'a, ⁴ fasi 'iri kike fa'amanata na kwasito'ola fi'i doe ki 'iri kike alafe fuana ara'i kira ki ma na ngela kira ki, ⁵ ma fasi 'iri na kwasito'ola fi'i doe ki kike daufafia mauri'a kira ki, ma kike abula 'olo'olo, ma kike tagi le'a sulia na tua'a kira ki, ma kike sasi ru le'a ki, ma kike ro'osulia na fatalana na ara'i kira ki. Kira ke sasia na ru ne'eri ki, 'iri noa'a ta ngwae kasi fata ta'a sulia na fatalana God.

⁶ 'Oke fata totonga'i logo 'una'eri fuana ngwae ne'e kira fi'i ara'i ki, fasi 'iri kira ka daufafia mauri'a kira ki. ⁷ Ma 'ae'o, 'oke sasia ru le'a ki ana kaida'i ki ta'ifau, fasi 'iri na ngwae ki kira ka lisia na rao'a le'a 'oe, ma kira ka sasi sulia. Ma ana na kaida'i 'oko fa'amanata ana, 'oko fa'ata'inia nama na malita'i ngwae raola, ma na mamana'anga. ⁸ Na fatalamu ka saga ana kaida'i 'oko fa'amanata ana, fasi 'iri ta ngwae kasi fata fa'alia fatalamu, ma na ngwae ne'e

malimae 'oe ki kike ba'a 'eke, osi'ana noa'a kira kasi dao to'ona ta ru rora akulu.

⁹ Na ngwae ni rao 'o'o ki, kike ro'osulia na ngwae 'a'ana kira ki, ma kira ke fa'asaele'ada 'ani tae ki ne'e kira fuli'i, ma noa'a kira kasi fata olisia na'a fatalada. ¹⁰ Ma noa'a kira kasi bilia ta ru fa'asia na ngwae 'a'ana kira ki. Kira ke abula saga fasi 'iri ne'e ngwae 'a'ana ki kira ka manata fito'lo ada. Ma 'una'eri ne'e ngwae ki ta'ifau kira ka lisia na sasi le'anga'a kira ki, ma kira ka inua na fa'amanata'anga mamana sulia God ne'e fa'amauri kia.

¹¹ 'Oke fa'amanata kira ta'ifau kike tua saga, osi'ana God nia fa'ata'inia na'a na le'anga'a nia fuana ngwae ki ta'ifau 'ani fa'ata'ilana na tala ne'e ngwae ki kira to'lo ana mauri'a firi. ¹² Ma na le'anga'a ne'eri ka ba'e kia fasi 'iri kuke danga fa'iburi na'a 'ani na falafala ta'a ki, ma na kwaiogai 'anga ta'a ki ne'e saena magalia. Ma kuke daufafia maurilaka fa'inia tua'a saga, ma kuke fulia na ru ne'e God oga'i ki ana kaida'i ne'e kulu tua 'i saena magalia. ¹³ Kuke sasia ru ne'eri ki ana kaida'i kulu kwaimasi ana fa'i asoa ne'e sa Jesus Christ ke dao ma'i 'ania na 'inoto'anga nia. Nia'a na God 'inoto'a kia ne'e fa'amauri kia. ¹⁴ Nia ka kwate nia talana fuana fa'amaurilaka, fasi 'iri nia ka tala'i kia fa'asia na ta'anga'a ki ta'ifau ma ka fa'asikasika kia, fasi 'iri kuke alua na'a na ngwae nia ki talana, na ngwae ne'e kira oga na'a sasilana na ru ne'e le'a ki.

¹⁵ 'Oke fa'amanata 'ani na ru ne'eri ki fuana ngwae 'i Krit ki, ma 'oke fata ngasingasi'a fuana radulada fa'inia fa'asagalada. Ma 'oe kosi

ala'anida kira ka saea 'oko 'iri to'o go'o ana mamana'anga fuana na fa'amanata 'anga 'ani na ru ne'e ki.

3

Na falafala saga ki

¹ 'Oko fa'amanata oli ana ngwae 'oe ki 'iri kira ke ro'osulia na ngwae 'a'ana ana gafmanu ki ta'ifau, ma kira ke noni ma'udi fuana na sasilana ru le'a ki ana kaida'i ki ta'ifau. ² Ma 'oke saea fuada noa'a kira kasi fata fa'alia ta ngwae, ma kira ke tua kwaima, ma kira ke enoeni fuana na ngwae ki ta'ifau. ³ Osi'ana 'i na'o ma'i, kulu bolebole'a logo, ma kulu ka aburongo, ma ti ngwae kira ka fa'arora kia. Ma kulu ka ro'o na'a sulia na kwalu'ani kwaiogai 'anga ta'a kwailiu kia ki. Ma kulu ka aburongo logo 'ani sasilana na ru ta'a ki, ma kulu ka kwaiogai ana ru ti ngwae matamata ki. Na ngwae ki kira ka malimae'a aka, ma kulu ka malimae'a logo ada.

⁴ Bore ma God ne'e fa'amauri kia, nia fa'ata'inia na'a ne'e na le'anga'a fa'inia alafe'anga nia fuaka. ⁵ Nia ka fa'amauri kia, noa'a la'u du'ungana na rao'a le'a ne'e kulu sasi'i ki. Nia ka fa'amauri kia sulia na kwaimanatai'anga nia talana, sulia na Ano'i ru Abu ne'e nia taufia ta'anga'a kia ki, ma ka kwatea na futa faolu'anga ma na mauri'a faolu fuaka. ⁶ God ka kwate dangalu ana na Ano'i ru Abu fuaka 'ani sa Jesus Christ ne'e fa'amauri kia. ⁷ God noa'a kasi matalanga'i rora aka, osi'ana nia kwai'ofe akulu. Ma kulu sai na'a ana ne'e kulu to'o ana na mauri'a firi ne'e

kulu kwaimasi ana. ⁸ Na ala'anga ne'e ki, nia mamana.

Nau ku oga 'oke fata totonga'i sulia na ru ne'e ki, fasi 'iri na ngwae ne'e kira fa'amamana ana God, kira ke sasi ngangata 'uana na sasilana na rao'a ne'e le'a ki. Sulia ru ne'eri ki, kira le'a ma kika 'afi le'a ana ngwae ki ta'ifau. ⁹ Bore ma 'oke tua fa'asia na olisu'usu'u 'anga bolebole'a ki, ma na isufuta'a keta, ma na fu'anga fafia fadalana na taki sa Moses ki. Sulia na ru ne'eri ki, ru 'o'o ki go'o 'ani, ma noa'a kasi 'afia go'o ta ngwae. ¹⁰ Di'ia ta ngwae ka fulia na barangisi'anga 'i safitana ngwae fa'amamana ki, 'oke balufia. Ma di'ia buri 'ana 'oko balufia ana ro kaida'i, ma nia kasi tua go'o fa'asia, 'oke fai danga na'a 'amu 'ania. ¹¹ 'Oko saiana ka sui na ngwae 'una'eri nia ta'a, ma na abula ta'anga'a nia ki ka fa'ata'inia na'a ne'e nia rora.

Na ala'anga 'isi ki

¹² Nai asungani kwau sa Artemas nama sa Tikikus fuamu. Sui mala nia ka dao to'omu, 'oke ili ili 'uana leka'a ma'i siaku 'i Nikopolis. Osi'ana nau ku manata 'uana nai tua 'i ne'eri ana kaida'i ana unu'i gwari'a, du'ungana asi nia kauburu'a. ¹³ Ma na kaida'i sa Senas, na ngwae ba saiana na taki ki, ma sa Apolos kera sasi aka'u fuana leka ma'i, 'oke kwai'afi adaro'o 'ani na ru ki ta'ifau ne'e kera oga fuana leka'a kera, 'asu 'ubani kera kata olidoko ana ta ru. ¹⁴ Na ngwae fa'amamana ki kike ba'a ili nama 'uana sasilana ru le'a ki fuana 'afilana na ngwae ne'e ru ki 'afita'i fuada. Ma noa'a kira kasi tua mamasa 'o'o go'o 'ada.

15 Na ngwae ki ta'ifau ne'e kira tua fa'inau, kira kwatea kwau na fata le'ale'a 'anga kira ki fuamu. Ma 'oko kwatea na fata le'ale'a 'anga kaimili ki fuana na ngwae fa'amamana ki ne'e kira sai aimili.

Nau ku fo'o fasi 'iri ne'e kwai'ofe'anga God ke tua fa'i kamu ta'ifau.

**Fau Alanga'inga Faolu Ana Ala'anga
Kwara'ae
The New Testament and Genesis in the Kwara'ae
language of the Solomon Islands
Niu Testament na Stat long langguis Kwara'ae**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kwara'ae

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

100e8c4b-3c10-5adf-8b7e-9b5cdcfb9b38